

Matarsjúkdómur á Íslandi – þróun á Íslandi, helstu hættur og samanhurður við aðrar þjóðir

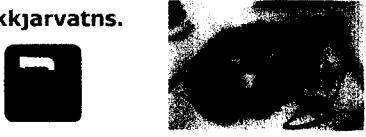
Efnistöð

- Skilgreining Matarsjúkdóma
- Helstu hættur í matvælum
- Tölfræði yfir matarsjúkdóma og tengd matvæli
- Staða sýkinga af völdum Salmonella og Campylobacter – árangur íhlutandi aðgerða
- Ástæður fyrir nýjum og auknum hættum af völdum matarsjúkdóma
- Hlutverk og verkefni Matis á sviði matvælaöryggis

Matarsjúkdómur

Alþjóða heilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur skilgreint matarsjúkdóma sem:

Sjúkdóma af völdum sýkinga eða eitrana sem hægt er að tengja neyslu matvæla eða drykkjarvatns.

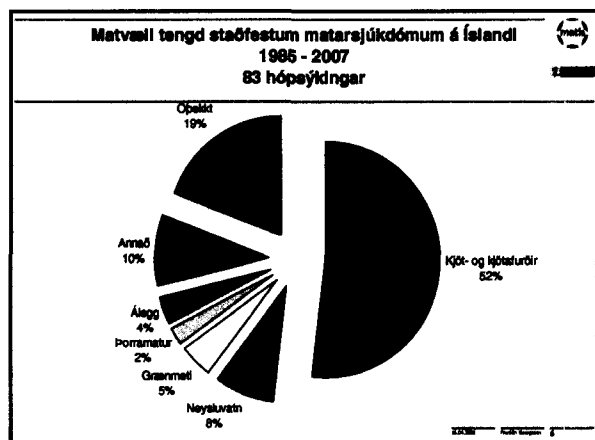
Helstu hættur í matvælum

- Örverur – bakteríur og eiturefni baktería, veirur, sníkjudýr
- Náttúruleg eiturefni - þörungareitur, eiturefni myglusveppa, eiturefni í plöntum, eitradir átsveppir
- Lyfjaleifar - sykjalýf, hormónar
- Lífræn og ólífræn aðskotaefni - dioxín, PCB, PAH, þungmálmar
- Varnarefni
- Erfðabreyttar lífverur - matvæli
- Vannæring eða ofneysla matvæla

Flokkun hópsýkinga og sjúkdómstilfella eftir tegundum matarsjúkdóma 1997 - 2007

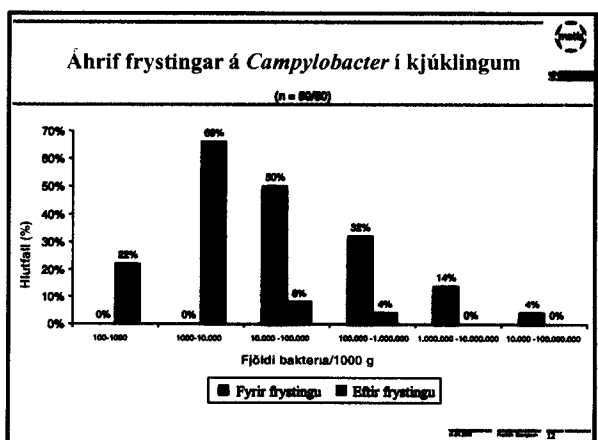
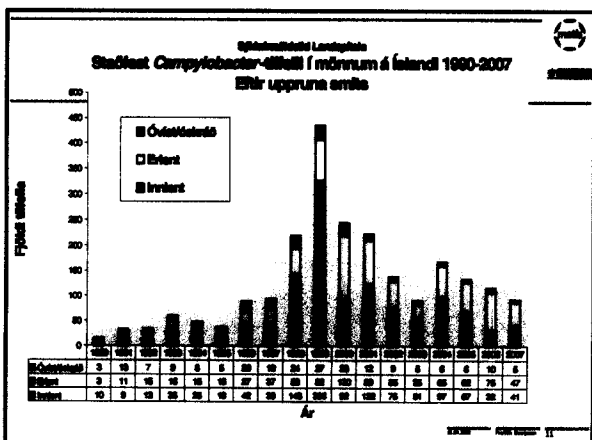
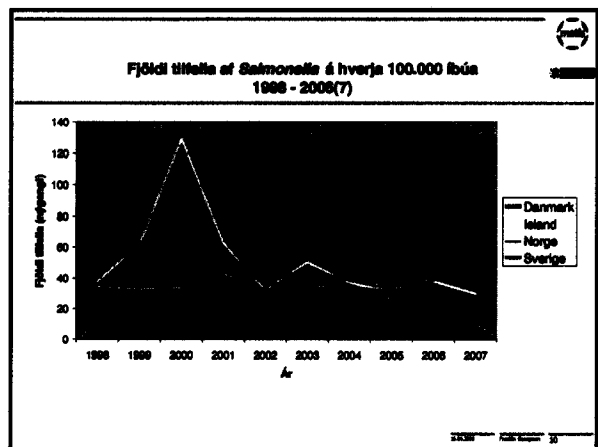
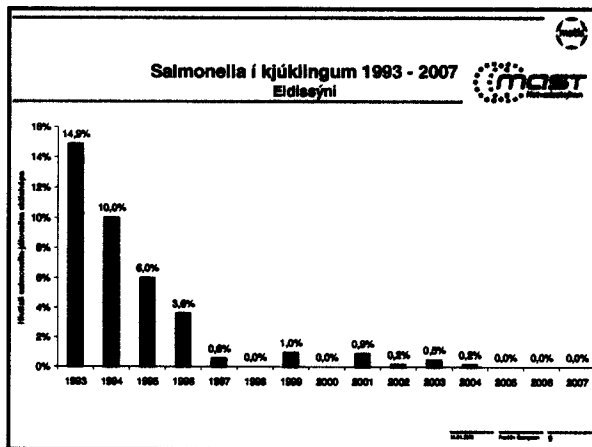
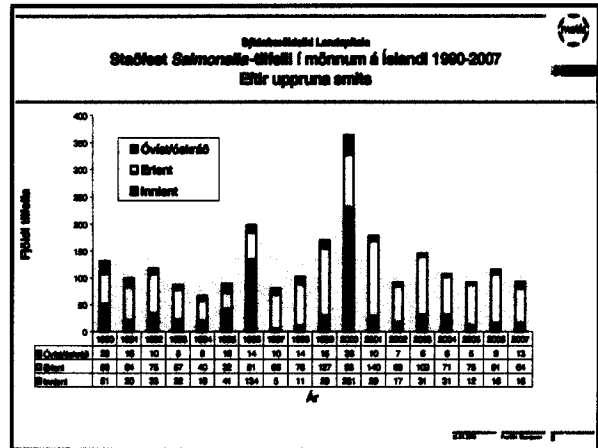
Tegundir	Fjöldi hópsýkinga	%	Fjöldi einstaklinga	%
Bakteríur - matareitranir	22	42,3	259	16,3
Bakteríur - matarsýkingar	10	19,2	398	25,1
Veirur	7	13,5	450	28,4
Histamín	1	1,9	4	0,3
Óþekkt	12	23,1	475	29,9
Samtals	52		1586	

Greining matarsjúkdóma af völdum örvera í USA árið 1999

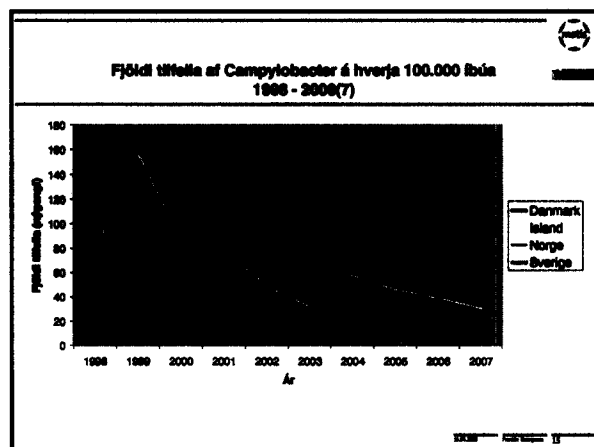
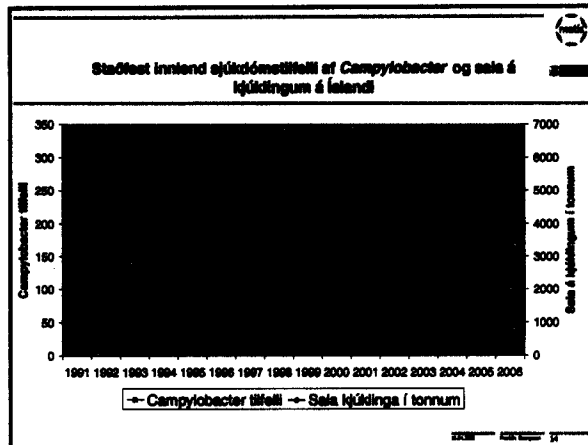
Sjúkdómvaldar	Helðarfjöldi tilfella	Tilfelli tengd matvælum	%
Aðrar bakteríur	5.200.000	4.200.000	30,5
Öll snikjudyf	2.500.000	360.000	2,6
Noroveirur	23.000.000	9.200.000	66,9

Heimild: Mead et al, EID, 2000

Fræðsluherferð vegna *Campylobacter*

Það lést allt af lífi í aðlösum hestum

Helstu ástæður fyrir fjölgun matarsjúkdóma

- Nýjar tegundir matvæla og aukin alþjóðleg verslun með matvæli
- Breyttar matarvenjur, aukin ferðalög og flutningur fólks á milli landa
- Mannfjölgun og aukinn búskapur
- Aukinn sýkingarmáttur og aukid lyfjapól sýkja
- Aðlögun dýrasýkja til að valda sýkingum hjá mönnum
- Dreifing þekktra sýkja í nýjar matvælategundir
- Fleiri einstaklingar viðkvæmari fyrir matarsjúkdómum

Matvælaöryggi og Matis

- Gæða- og öryggisprófanir fyrir eftirlitsaðila, matvælafyrirtæki og aðra aðila
- Fagglitir þjónustumælingar
- Rannsóknir (vöktun) á óæskilegum efnum og örverum í matvælum, fóðri og umhverfi
- Áhættumat og áhættumatsrannsóknir
- Gagnagrunnar um öryggi og næringarinnihald matvæla
- Námskeiðahald, upplýsingar og ráðgjöf til neytenda, fyrirtækja og stjórnvalda